

RAMAKRISHNA MISSION VIDYAMANDIRA

(Residential Autonomous College affiliated to University of Calcutta)

M.A./M.Sc. FIRST SEMESTER EXAMINATION, DECEMBER 2019

FIRST YEAR (BATCH 2019-21)

Date : 19/12/2019

Time : 11 am – 1 pm

SANSKRIT

Paper : III (CC3)

Full Marks : 50

Unit-I

१. यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः। [१×१५]
- क) महाभाष्यस्य भाष्यत्वं महत्त्वं च किंनिबन्धनम् इति व्याख्यायताम्। “अथ शब्दानुशासनम्” इति भाष्यग्रन्थः व्याख्येयः। २+५+८
- ख) “रक्षोहागमलघ्वसन्देहाः प्रयोजनम्” – अत्र उद्देश्यविधेयवैषम्यबीजं प्रदर्श्य व्याकरणाध्ययनप्रयोजनानि प्रकृते प्रस्तुतानि सोदाहरणं व्याख्यायन्ताम्। २+१३
२. यथेच्छमेको ग्रन्थो व्याख्यायताम्। [१×५]
- क) दुष्टः शब्दः स्वरतो वर्णतो वा मिथ्याप्रयुक्तो न तमर्थमाह।
स वागवज्रो यजमानं हिनस्ति यथेन्द्रशत्रुः स्वरतोऽपराधात्।।
- ख) व्याख्यानतो विशेषप्रतिपत्तिर्नहि सन्देहादलक्षणम्।

Unit-II

३. एकः प्रश्नः समाधेयः। [१×१०]
- क) दुःखत्रयाभिघाताज्ज्ञासा तदवघातके हेतौ। इति कारिकांशो व्याख्यायताम्।
- ख) असदकरणादुपादानग्रहणात् सर्वसम्भवाभावात्।
शक्तस्य शक्यकरणात् कारणभावाच्च सत्कार्यम्।। – इति कारिका व्याख्यायताम्।
४. पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। [५×१]
- क) सांख्यकारिका केन विरचिता?
- ख) आनुश्रविकशब्दस्य कोऽर्थः?
- ग) किं व्यक्तम्?
- घ) को ज्ञः?
- ङ) काः प्रकृतिविकृतयः?
- च) सांख्यदर्शने कति प्रमाणानि स्वीकृतानि? कानि तानि?
- छ) कति गुणाः? के च ते?
- ज) सांख्यकारिकायां पुरुषास्तित्वप्रतिपादनाय कति हेतवः प्रतिपादिताः?
- झ) कानि कर्मेन्द्रियाणि?
- ञ) सांख्यकारिकानुसारं बाह्यकरणं कतिविधम्?

Unit-III

५. यथेच्छमेकः प्रश्नः समाधेयः ।

[१×५]

क) वेदान्तसारग्रन्थस्य मङ्गलाचरणश्लोकं व्याख्यात ।

ख) वेदान्तसारोक्तम् अधिकारिलक्षणं विवृणुत ।

६. यथेच्छं पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः ।

[२×५]

क) को नाम वेदान्तः ? किं नाम शारीरकसूत्रम् ?

ख) सदानन्दयोगीन्द्रस्य गुरोर्नाम किम् ?

ग) प्रकरणग्रन्थस्य किं लक्षणम् ?

घ) नित्यकर्मणाम् अकरणे किं प्रत्यवायः समुत्पद्यते ? कात्र उपपत्तिः ?

ङ) सोदाहरणम् उपासनालक्षणं लिखत ।

च) किं तावत् साधनचतुष्टयम् ?

छ) का नाम श्रद्धा ?

ज) को नाम इहामुत्रफलभोगविरागः ?

झ) वेदान्तसारग्रन्थस्य प्रयोजनं निरूपयत ।

ञ) वेदान्तस्य विषयः कः ?

————— × —————